

Sygn. akt VII U 632/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Dadej - Więsyk
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Pełczyńska

po rozpoznaniu w dniu 08 czerwca 2015 r. w Lublinie

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołań J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 3 marca 2015 roku nr (...)

i z dnia 25 marca 2015 roku nr (...)

zmienia zaskarżone decyzje i ustala J. M. prawo do emerytury począwszy od dnia(...) roku.

Sygn. akt VII U 632/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił J. M. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Organ rentowy nie uwzględnił jako pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia ubezpieczonego od 29.08.1974 r. do 31.07.1977 r. w (...) S. Ś.,

od 28.08.1979 r. do 1.05.1980 r. i od 5.08.1982 r. do 31.07.1985 r. na podstawie świadectwa pracy w szczególnych warunkach z 4.11.2000 r. wystawionym przez (...),

od 26.08.1985 r. do 31.05.1988 r. na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 2.11.2000 r. wystawionym przez (...) P.,

od 3.06.1988 r. do 30.06.1992 r. w (...) SA,

od 10.01.1994 r. do 30.09.1994 r. na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionym przez Biuro (...) z uwagi na nieścisłości i braki formalne dokumentów (a.e.).

W odwołaniu J. M. podniósł, że błędy w przedłożonych świadectwach pracy w szczególnych warunkach są zawinione przez pracowników zakładów pracy oraz że inne zakłady odmówiły wystawienia takich świadectw pomimo, że pracował na tych samych stanowiskach (odwołanie - k. 2 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podnosząc argumenty, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie - k. 3 – 4 a.s.).

Decyzją z dnia 25 marca 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie odmówił J. M. prawa do emerytury z przyczyny tożsamej co określona w decyzji z dnia 4 czerwca 2014 roku, w której organ rentowy uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w wymiarze 12 lat 3 miesięcy i 17 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. M. wnosił o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury (k. 15).

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, wniósł o jego oddalenie (k. 18, 19).

Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2015 r. Sąd postanowił połączyć sprawę dotyczącą odwołania wnioskodawcy od decyzji z dnia 25.03.2015 r. ze sprawą dotyczącą odwołania od decyzji z dnia 3.03.2015 r. do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k. 31).

Sąd Okręgowy ustalił , ustalił, co następuje:

J. M., urodzony (...), w dniu 16 lutego 2015 roku złożył wniosek o emeryturę, w którego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 25 lat, w tym 23 lata, 9 miesięcy i 14 dni okresów składkowych, 8 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych oraz 2 lata 6 miesięcy i 17 dni okresów uzupełniających.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych zaliczono okres w wymiarze 12 lat, 3 m-cy i 17 dni tj. od 28.08.1973r. do 11.01.1974r., od 29.08.1974r. do 31.07.1977r., od 20.08.1977r. do 31.07.1979r., od 26.08.1985r. do 31.05.1988r., od 24.10.1992r. do 31.12.1993r. , od 31.10.1994r. do 30.09.1995r. , od 01.10.1996r. do 23.12.1996r. oraz od 25.12.1996r. do 31.12.1998r.

Nadal organ rentowy nie uwzględnił jako okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych okresów :

- **od 28.08.1979r. do 01.05.1980r. i od 05.08.1982r. do 31.07.1985r.**, ponieważ na świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 04.11.2000r.

(k. 10 a.e.) wystawionym przez Przedsiębiorstwo (...), brak jest wykazanych okresów w jakich skarżący wykonywał pracę na poszczególnych stanowiskach: spawacza, montażysty, montera oraz charakter wykonywanej pracy wykazany w świadectwie nie jest zgodny z charakterem zawartym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 1983r.,

- **od 03.06.1988r. do 30.06.1992r.**, ponieważ na świadectwie pracy z dnia 02.11.2000r. (k. 11 a.e.) wystawionym przez (...) L. S.A. wyszczególniony wykaz A nosi ślady korekty i nie jest opatrzony pieczęcią imienną oraz podpisem osoby dokonującej poprawki. Ponadto zakład pracy powołując się na przepisy resortowe podał dział i pozycję stosownego wykazu lecz nie wpisał punktu do którego dane stanowisko się odnosi.

- **od 10.01.1994r. do 30.09.1994r.** (k. 14 a.e.).

Tym samym spornym w niniejszym postępowaniu pozostają warunki pracy wnioskodawcy od 28.08.1979 r. do 1985 r. w (...) w P. oraz od 3.06.1988 r. do 30.06.1992 r. w (...) SA.

J. M. został zatrudniony z dniem 3 czerwca 1988 r. w Zakładzie (...) w L., na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku monter – spawacza (umowa o pracę – k. 38). Na tym stanowisku pracował do 30 czerwca 1992 r., z tym, że w okresie od 12.01.1990 r. do 31.01.1990 r. przebywał na urlopie bezpłatnym (ao – k. 38).

Wnioskodawca pracował w E., jako spawacz rurociągów energetycznych w wykopach. W E. układał rurociągi stalowe ze ściekami. Pierwszą budową była oczyszczalnia ścieków w H.. Rury były kładzione około 6 m pod ziemią i miały średnicę 1200 mm. Tam skarżący pracował jako spawacz elektryczny. Spawał połączenia tych rur. Łączenia były co 6 m, każdy wykonany przez skarżącego spaw był odbierany przez kontrolera zakładowego w celu uniknięcia pęknięć, zażużeń i dopiero po odebraniu inna ekipa to konserwowała. Wnioskodawca pracował tylko przy spawaniu tych rur. Nie wykonywał innych czynności. Monterzy układali rury, ustawiali przerwy między rurami, skarżący spawał. Po H. pracował na ujęciu wody w P., a potem na Ukrainie na terenie elektrowni atomowej, gdzie pracował, jako spawacz rur o średnicy 2400 mm, które miały schładzać reaktor atomowy. To była praca z E.. Skarżący wszędzie pracował w brygadach 6-7 osobowych. W skład brygad wchodził spawacze. Skarżący otrzymywał dodatki za szkodliwe warunki (zeznania wnioskodawcy – k. 35, 36).

Natomiast w okresie od 28 sierpnia 1979 r. do 31 lipca 1985 r. J. M. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...)SA, w tym w okresie od 28.08.1979 r. do 1.05.1980 r. i od 5.08.1982 r. do 31.07.1985 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu elektrycznym, przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości na stanowisku spawacz -monter, spawacz, monter konstrukcji metalowych (świadczenie, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, , zaświadczenie wykonywania – k. 10 a.e., 11, 12 ae).

W (...) P. wnioskodawca pracował w brygadzie, podległ kierownikowi budowy, która prowadziła tylko roboty montażowe. Skarżący pracował przy stawianiu konstrukcji stalowych od poziomu zerowego po dach. Montował konstrukcje na śruby, a po przykręceniu spawał. Czynności były wykonywane z kosza na wysokości, albo z rusztowań. Skarżący pracował na różnych wysokościach nawet do 20 metrów. Wnioskodawca miał uprawnienia dozorowe. Spawał konstrukcje stalowe. Praca trwała po 10-12 godzin dziennie (zeznania wnioskodawcy k. 35, 36).

Sąd podzielił zeznania wnioskodawcy i uznał je za wiarygodne. Są one spontaniczne, szczegółowe, znajdują potwierdzenie w złożonych dokumentach, w tym w dołączonych aktach osobowych.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił również w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony,. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie za wyjątkiem świadectwa pracy w warunkach szczególnych z 2.11.2000 r. wystawionym przez (...) SA z uwagi na nieprawidłowości podniesienia przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. M. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornej w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji oraz treść odwołania i ostatecznie sprecyzowanego na posiedzeniu stanowiska procesowego skarżącego, należy możliwość zakwalifikowania okresów zatrudnienia ubezpieczonego od 28.08.1979 r. do 1.05.1980 r., od 5.08.1982 r. do 31.07.1985 r. i od 3.06.1988 r. do 30.06.1992r., w łącznym wymiarze 7 lat, 9 miesięcy i 25 dni, jako pracy w szczególnych warunkach, celem ustalenia czy ubezpieczony legitymuje się 15-letnim okresem tak kwalifikowanej pracy.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 b pkt 19 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, póź. 748) - zwaną dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego dla mężczyzn urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1953 roku do dnia 30 września 1953 roku co najmniej 66 lat i 11 miesięcy. Ubezpieczony nie ukończył wyżej wymienionego wieku, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia mu prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - zwanego dalej rozporządzeniem Rady Ministrów, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. S. G. do dnia 31 grudnia 2008 roku nie osiągnął wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego - 60 lat.

Jednakże zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według przepisu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury J. M. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
 - a) co najmniej 15 - letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że ubezpieczony w dniu wydania zaskarżonych decyzji ukończył wymagane 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25 - letnim stażem pracy oraz że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Przechodząc do oceny, czy ubezpieczony spełnia również warunek legitymowania się co najmniej 15 - letnim stażem pracy w warunkach szczególnych należy podkreślić, że skarżący występując do organu centowego o przyznanie świadczenia emerytalnego w odniesieniu do organu rentowego o przyznanie świadczenia emerytalnego w odniesieniu do wskazanych wyżej okresów zatrudnienia przedłożył na okoliczność wykonywania w ich trakcie prac w szczególnych warunkach dokumenty wymagane przez prawo, tj. świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w stosunku do których organ rentowy podniósł zarzuty formalne, wskazane we wcześniejszej części uzasadnienia, z którymi Sąd Okręgowy się zgadza. Za wyjątkiem dokumentu wydanego przez (...) z 4.11.2000 r.

W ocenie Sądu Okręgowego powyższe okoliczności jednakże nie dyskwalifikują możliwości ubezpieczonego ubiegania się o świadczenie emerytalne. Należy mieć bowiem na uwadze, że zarówno wadliwość jak i brak wystawienia świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji w sytuacji ich wadliwości i braku ich sporządzenia, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalne - rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. II UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych ubezpieczonego oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c., pozwoliło ustalić w sposób pewny,

że ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w okresach objętych sporem, w łącznym wymiarze 7 lat, 9 miesięcy i 4 dni, po wyłączeniu urlopu bezpłatnego od 12.01.-31.01.1990 r.

Z poczynionych ustaleń wynika, iż w okresie od 28.08.1979 r. do 1.05.1980 r. oraz od 5.08.1982 r. do 31.07.1985 r. wykonywał czynności odpowiadające rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, Dział V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych poz. 5 „Prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów oraz wymieniony w wykazie A, Dział XIV prace różne, poz. 12 praca przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym, stanowiącym załącznik do powołanego rozporządzenia. Ustalona okoliczność wykonywania jednocześnie różnych prac w warunkach szczególnych zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem nie może stanowić negatywnej podstawy dla oceny charakteru prawnego wskazanego okresu. Zgodnie bowiem z poglądem Sądu Najwyższego pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinien być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury na podstawie art. 32 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27stycznia 2012 roku, sygn. II UK103/11).

Prace na stanowisku wymienionym w wyk. A dział XIV poz. 12 wnioskodawca wykonywał również w okresie od 3.06.1988 r. do 30.06.1992 r., za wyjątkiem okresu urlopu bezpłatnego w dniach 12.01.1990 r. do 30.01.1990 r.

Jak wynika z poczynionych ustaleń J. M. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 25 lat, ukończył 60 lat życia, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagany co najmniej 15 - letni okres, biorąc pod uwagę uwzględniony przez organ rentowy okres takiej pracy w wymiarze 12 lat, 3 miesięcy i 17 dni oraz ustalony w niniejszym postępowaniu w wymiarze 7 lat, 9 miesięcy i 6 dni.

Tym samym ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do ustalenia mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia (...) roku, tj. od dnia złożenia wniosku o świadczenie, stosownie do art. 100 ust. 1 i art. 129 ustawy emerytalnej. W tym bowiem dniu ubezpieczony spełniał wszystkie warunki do ustalenia prawa do emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.